Ministerul Finanţelor Publice
Comisia Naţională de Prognoză

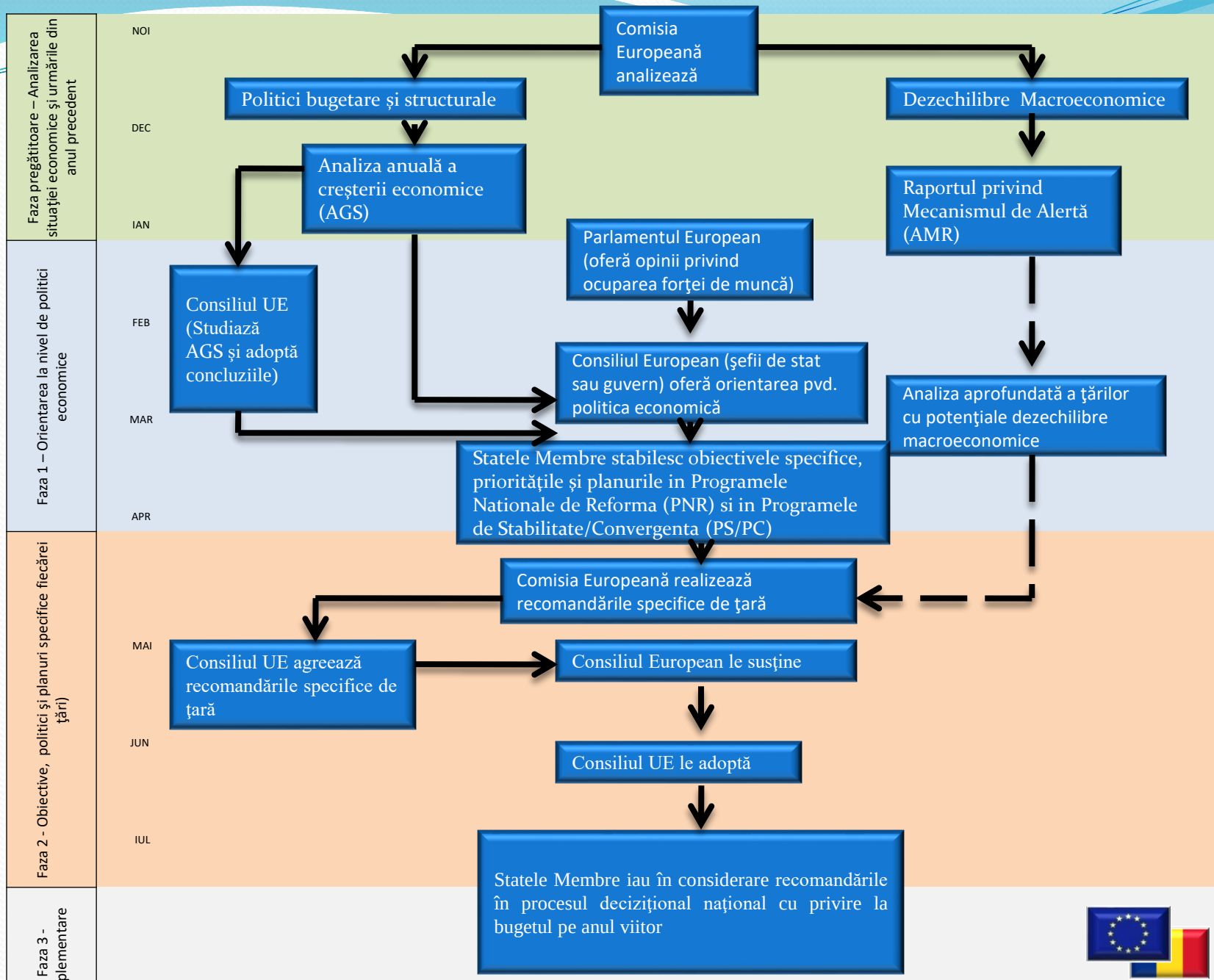
Stabilitatea macroeconomică a României – pe drumul cel bun

Ion GHIZDEANU – preşedinte CNP
Alexandra COJOCARU – director general MFP

Cuprins:

1. Atingerea obiectivului pe termen mediu (en. MTO)
2. Procedura deficitelor bugetare excesive (en. EDP)
3. Monitorizarea dezechilibrelor macroeconomice (en. MIP)

1.1 COORDONAREA PLANIFICĂRII POLITICILOR ECONOMICE ŞI FISCALE

Pactul de stabilitate și creștere (en. SGP):

-cadru bazat pe reguli pentru coordonarea politicilor fiscale naționale în cadrul UE

-bază legală: Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)

-legislația secundară:

-Six pack

-Two pack

-scop: consolidarea finanțelor publice

-componente:

- preventivă: MTO și planurile bugetare pe termen mediu (Programele de stabilitate/convergență)

- corectivă: EDP

Tratatul interguvernamental privind stabilitatea, coordonarea și guvernanța (TSCG):

- completează şi întăreşte prevederile SGP

- în vigoare din 1 ianuarie 2013, obligatoriu pentru toate SM EA

- impune SM introducerea în legislația națională a unei reguli privind realizarea unui buget echilibrat, cu o limită inferioară a deficitului structural de 0,5% din PIB, axat pe conceptul de MTO specific țării

Procedura privind dezechilibrele macroeconomice (MIP)

-alături de SGP, pentru a identifica și corecta dezechilibrele macroeconomice și de a monitoriza competitivitatea economică.

1. CALENDARUL DE CONVERGENŢĂ LA MTO PROPUS DE CE

- **Compactul fiscal obligă părţile contractante să fie într-o poziţie bugetară de echilibru sau în surplus**

  - această regulă este respectată dacă balanţa bugetară structurală anuală îndeplineşte obiectivul pe termen mediu specific fiecărei ţări (MTO)

  - părţile contractante trebuie să asigure convergenţa către MTO

- **Calendarul de convergenţă propus de CE se bazează pe prognoza de primăvară 2013 a CE**

  - acoperă toate statele membre ale zonei euro şi statele care nu sunt membre ale zonei euro, dar au ratificat Tratatul privind stabilitatea, coordonarea şi guvernanţa (Danemarca şi România)

  - punctul de pornire al ajustării este balanţa structurală din 2012, calculată conform metodologiei comune a UE pe bza balanţei guvernamentale validată de Eurostat

  - ajustarea se stabileşte în termeni de modificare a balanţei structurale – efort fiscal

1. PRINCIPIILE PE CARE S-A CONSTRUIT CALENDARUL DE CONVERGENŢĂ - PREVEDERI ALE SGP -

1. **SM aflate în procedura de deficit excesiv trebuie să urmeze o direcţie de ajustare structurală care să asigure conformitatea cu efortul fiscal recomandat de Consiliu, până când deficitul excesiv este corectat**

2. **SM care au corectat deja deficitul excesiv, dar încă nu au ajuns la MTO trebuie să îmbunătăţească balanţa structurală cu un efort centrat pe o referinţă de 0,5% din PIB, funcţie de poziţia ciclică, nivelul datoriei publice şi riscurile de sustenabilitate**

   - Un efort structural mai mare de 0,5% din PIB pentru SM cu o datorie ce depăşeşte 60% din PIB sau cu riscuri pronunţate pe termen mediu legate de sustenabilitatea datoriei (evaluate de Comisie în Raportul privind sustenabilitatea fiscală)

   - Un efort de ajustare mai mare se face în situaţii economice bune, în timp ce efortul poate fi mai limitat în situaţii economice rele

3. **SM non euro care nu participă la MRS2 şi care au o datorie sub 60% din PIB şi un risc scăzut al sustenabilităţii datoriei nu sunt limitate de referinţa de mai sus, dar sunt aşteptate să o respecte**

4. **SM interesate trebuie să asigure conformarea cu referinţa de reducere a datoriei, în conformitate cu prevederile tranzitorii specifice ale SGP, indiferent de poziţia lor faţă de MTO**

1. DIFERENŢE PRIVIND ANUL DE REALIZARE A MTO PREVĂZUT LA NIVEL NAŢIONAL ŞI PROPUNEREA COMISIEI

- **Există unele diferenţe între planul naţional şi propunerea Comisiei în ceea ce priveşte anul de realizare a MTO**

- **În general, diferenţele provin din:**
  - Estimări diferite ale balanţei structurale, întrucât Comisia utilizează metodologia comună agreată pentru a o calcula
  - Recomandări revizuite în procedura de deficit excesiv care impun un efort fiscal diferit de cel prevăzut la nivel naţional (prevederea 1)
  - Cerinţe ale componentei preventive a SGP (prevederea 2)
  - Cerinţe legate de referinţa de reducere a datoriei (prevederea 4)

1. ANUL DE REALIZARE A MTO (1)

	Balanţa structurală		Anul de realizare a MTO	
	2012	MTO	Planul SM	Propunerea Comisiei
State aflate deja la MTO				
Danemarca	0,3	-0,5		
Germania	0,3	-0,5		
Estonia	0,2	0		
Finlanda	-0,7	-0,5		
Grecia	-1,0	-0,5	n.a	**2013**
Luxemburg	0,1	0,5	2013	**2013**

1. ANUL DE REALIZARE A MTO (2)

	Balanţa structurală		Anul de realizare a MTO	
	2012	MTO	Planul SM	Propunerea Comisiei
Italia	-1,4	0	2013	**2014**
Olanda	-2,6	-0,5	Înainte de 2017	**2015**
Austria	-1,5	-0,45	2017	**2015**
România	-2,7	-1	2014	**2015**
Belgia	-3,0	0,75	2016	**2016**
Franţa	-3,6	0	2016	**2016**

1. ANUL DE REALIZARE A MTO (3)

	Balanţa structurală		Anul de realizare a MTO	
	2012	MTO	Planul SM	Propunerea Comisiei
Portugalia	-4,2	-0,5	2017	**2017**
Slovenia	-2,7	0,25	2017	**2017**
Slovacia	-4,1	-0,5	2018	**2017**
Irlanda	-7,4	0	2019	**2018**
Spania	-5,5	0	2017	**2018**
Cipru	-6,7	0	n.a	**2019**
Malta	-4,1	0	Înainte de 2016	**2019**

1. DIFERENŢE SPECIFICE PRIVIND ANUL DE REALIZARE A MTO ÎN CAZUL ROMÎNIEI

- **Diferenţe specifice provin din:**

  - Deficitul bugetar ESA95 asumat
  - Prognoza pentru anii 2015 şi 2016 pentru indicatorii macroeconomici; CE nu are o prognoza publicată pentru aceşti ani, iar evaluarea o efectuează utilizând metodologia comună agreată numai pe baza prognozei din Programul de Convergenţă
  - Importanţa deosebită acordată numărului de ore în modelul de evaluare a Programului de Convergenţă (în calculul TFP) spre deosebire de modelul extins utilizat în procesul de prognoză

1. DIRECŢII DE AJUSTARE CĂTRE MTO (1)

- **Trei direcţii de ajustare către MTO:**

1. Direcţia dată de cifrele transmise de SM în Programele de Convergenţă sau în Programele de Stabilitate şi Creştere

2. Direcţia dată de recalculările realizate de CE cu o metodologie comună agreată, pe baza cifrelor transmise de SM

3. Direcţia dată de propunerea Comisiei

1. DIRECŢII DE AJUSTARE CĂTRE MTO (2)

Direcţia	Balanţa structurală 2012	Modificare a balanţei structurale în:			Balanţa structurală finală	MTO	Anul de realizare a MTO
		2013	2014	2015			
1	-2,7	**1,1**	**0,6**		-1,0	-1	**2014**
2	-2,8	**1,1**	**0,4**	**0,3**	-1,1		**2015**
3	-2,7	**1,1**	**0,4**	**0,3**	-1,0		**2015**

- **România prevede atingerea MTO în 2014**, cu un efort fiscal de 1,1% în 2013 şi de 0,6% din PIB în 2014 (de la o balanţă structurală de 2,7% în 2012 la 1% în 2014)
- **Propunerea Comisiei pentru România prevede o ajustare mai lină, respectiv anul 2015**, cu un efort fiscal de 1,1% în 2013, 0,4% în 2014 şi 0,3% în 2013

2. COMPONENTA CORECTIVĂ - PROCEDURA DE DEFICIT EXCESIV (EDP)

Obiectiv:

- Funcţionarea corespunzătoare a SM UE, prin evitarea deficitelor bugetare excesive

Criterii:

- Nivelul maxim al deficitului: 3% din PIB
- Nivelul maxim al datoriei publice: 60% din PIB

UE27: stadiu primăvara anului 2013

- 21 de state (printre care şi România) în procedură curentă de deficit excesiv
- 4 state (Bulgaria, Luxemburg, Germania, Finlanda) în stadiul PDE închisă
- 2 state (Estonia, Suedia) pentru care EDP nu a fost declanşată

2. EDP - NIVELUL DEFICITULUI LA DATA ADOPTĂRII DECIZIEI DE EDP

Nr Crt.	Stat Membru	Data deciziei privind existenţa deficitului excesiv	Nivel deficit la data deciziei (% din PIB)
1	Danemarca	2010	5,4
2	Cipru	2010	6,1
3	Austria	2009	3,5
4	Belgia	2009	5,6
5	Cehia	2009	6,6
6	Italia	2009	5,3
7	Olanda	2009	3,3
8	Portugalia	2009	3,9
9	Slovenia	2009	6,2
10	Slovacia	2009	4,7
11	Polonia	2009	3,7
12	**România**	**2009**	**5,4**
13	Lituania	2009	3,2
14	Franţa	2009	3,3
15	Letonia	2009	4
16	Irlanda	2009	6,3
17	Grecia	2009	3,4
18	Spania	2009	3,4
19	Marea Britanie	2008	3,2
20	Ungaria	2004	5,9
21	Malta	2013	3,3

2. EDP - RECOMANDĂRILE COMISIEI EUROPENE, ADRESATE CONSILIULUI, ÎN DATA DE 29 MAI 2013, REFERITOARE LA EDP

- Abrogarea EDP pentru un număr de 5 state membre: **România**, Italia, Ungaria, Lituania, Letonia

- Extinderea termenului de corecţie pentru:

  Franţa, Polonia, Slovenia, Spania (cu câte 2 ani)

  Olanda, Portugalia (cu câte1 an)

- Deschiderea unei noi proceduri pentru Malta

- O decizie referitoare la Belgia (stat care nu a adoptat măsurile necesare)

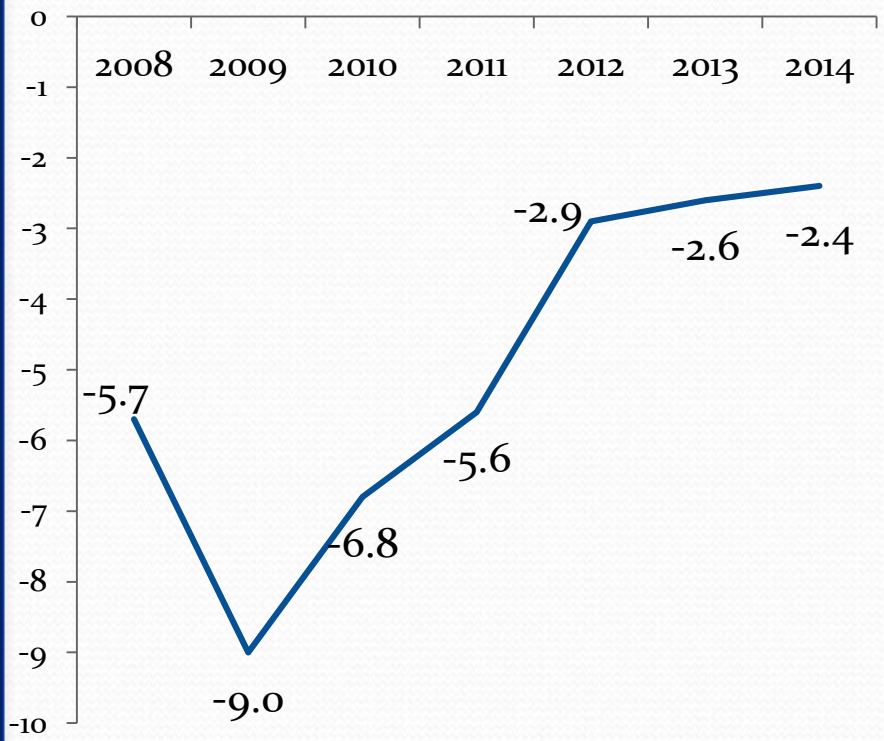
2. EDP ÎN DESFĂŞURARE

Nr. crt.	Stat Membru	Termen limită corecţie	Recomandari CE 29 mai
1	Danemarca	2013	
2	Cipru	2016	
3	Austria	2013	
4	Belgia	2012	Notificare, termen 2013
5	Cehia	2013	
6	Italia	2012	Abrogare
7	Olanda	2013	Nouă recomandare, termen 2014
8	Portugalia	2014	Nouă recomandare, termen 2015
9	Slovenia	2013	Nouă recomandare, termen 2015
10	Slovacia	2013	
11	Polonia	2012	Nouă recomandare, termen 2014
12	**România**	**2012**	**Abrogare**
13	Lituania	2012	Abrogare
14	Franţa	2013	Nouă recomandare, termen 2015
15	Letonia	2012	Abrogare
16	Irlanda	2015	
17	Grecia	2016	
18	Spania	2014	Nouă recomandare, termen 2016
19	Marea Britanie	2014-15 an financiar	
20	Ungaria	2012	Abrogare
21	Malta		Deschidere EDP, termen 2016

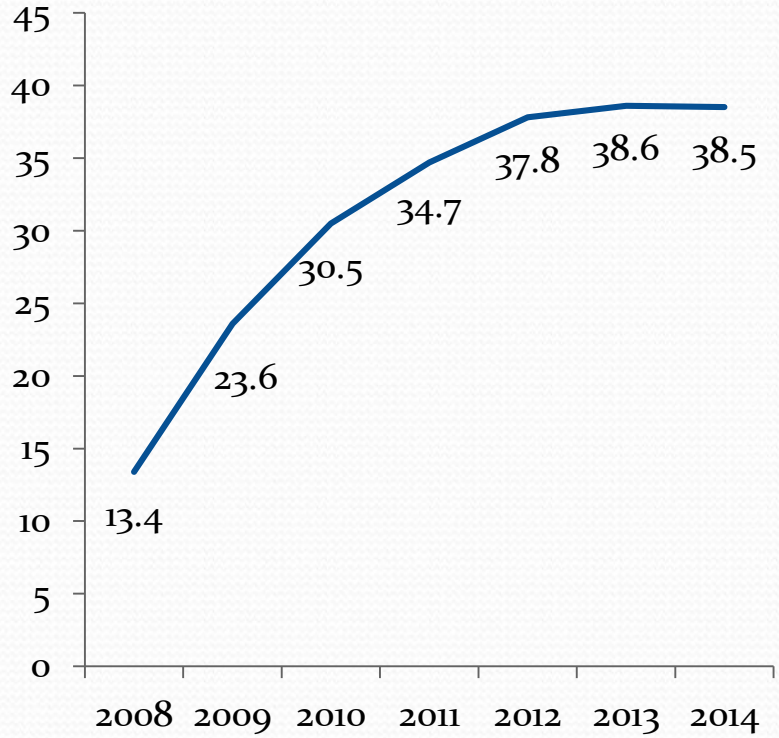
2. SITUAŢIA STATELOR MEMBRE, ÎN URMA ADOPTĂRII DECIZIILOR CE, ÎN CADRUL CONSILIULUI ECOFIN DIN 21 IUNIE

- 16 state membre vor rămâne în EDP
- 9 state membre (printre care şi România) ieşite din EDP
- 2 state membre pentru care nu s-a declanşat EDP

RO: Deficitul bugetar (%)

RO: Datoria publică (% PIB)

3. PROCEDURA DE DEZECHILIBRE MACROECONOMICE EXCESIVE (MIP) – GENERALITĂŢI

- În vigoare din decembrie 2011 (UE nr. 1176/2011), o dată cu întregul pachet legislativ cunoscut sub denumirea de *six-pack*, pentru a întări guvernanţa la nivel UE.
- Scop: prevenirea şi corectarea dezechilibrelor macroeconomice.
- Două componente:

  (1) *preventivă* - identificarea dezechilibrelor macroeconomice;

  (2) *corectivă* – SM identificate cu dezechilibre excesive trebuie să implementeze un plan detaliat de politici economice pentru corectarea acestora.

- Include un *tablou de bord* (un set de indicatori macroeconomici) ca mecanism de semnalare timpurie a eventualelor dezechilibre macroeconomice interne şi externe.

3. TABLOUL DE BORD

- **11** indicatori macroeconomici monitorizaţi

- Dezechilibre externe şi de competitivitate:
  - ✓ Media mobilă pe 3 ani a **soldul contului curent**, % din PIB (+6%/-4%);
  - ✓ **Poziţia investiţională internaţională netă**, % din PIB (-35%);
  - ✓ Modificarea procentuală a mediei pe 5 ani a **cotelor de piaţă externă** (-6%);
  - ✓ Modificarea procentuală a mediei pe 3 ani a **costului unitar nominal cu forţa de muncă** (+9% zona euro, +12% statele membre non-euro);
  - ✓ Modificarea procentuală a mediei pe 3 ani a **cursului real efectiv**, calculat în baza deflatorilor IPC/IPC armonizat şi comparativ cu alte 35 de ţări industrializate (-/+5% zona euro, -/+11% statele membre non-euro);

3. TABLOUL DE BORD

Datoria sectorului privat, % din PIB (160%);

- **Fluxul creditării private**, % din PIB (15%);
- Modificarea anuală a **preţurilor reale ale locuinţelor**(6%);
- Media mobilă pe trei ani a **ratei şomajului** (10%);
- Modificarea anuală a **datoriilor sectorului financiar**.
  - **Datoria publică**, % din PIB (60%) – Criteriu Maastricht

Anul 2012: România se încadra în limitele de variaţie indicative pentru majoritatea indicatorilor, **cu excepţia**

- **costului unitar al forţei de muncă şi**
- **a poziţiei internaţionale investiţionale nete,**

în timp ce valoarea soldului deficitului de cont curent se situa aproape de limita inferioară a intervalului.